

Latwerefchu Amis.

53. gadagabjums.

No. 28.

Trefchdeenā, 10. (22.) Juli.

1874.

Hedakteera adrese: Pastor Satranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedizija Bethorn k. (Kehbet) grabmatu bobde Jelgawā.

Nahditajs: Wisjannafahs sīnas. Daschadas sīnas. Sīnas par jaunu zee-tuma namu Jelgawā. Skaidrs un neskaids dseramais uhdens. Ugriešis turks. Līgibas aploezināšana. Kaudas vehz mihkās. Labas laimes lasitajem! Kanthakenti Austrālijā. Saimneetu skohla. Studināšanas.

Wisjannafahs sīnas.

Berline. Par to slepkawu Kullmannu, kas Riffingē uf firstu Bismarku schahwa, stan klatatās sīnas tā: Salzwedeles pilsehtā wīnsch peedereja pee tabš tur buhdamas „katolu wihru beedribas” un jau preeksch wasaras-swehtkeem ziteem bija teizis, ka eeschoht uf Berlini keisaru Wilhelm naschu, jeb ja schim newareschoht peeklubt, firstu Bismarku par to noschaut, ka katolu bainizu til kohti wajja un apspeesch. Ap wasaras-swehtkeem ari riktigi uf Berlini nobrauzis, bet sawas grehtudobmas dabuja til isgahjuschā pirmdeena, tai 1. (13.) Juli, Riffingē iswest. Wīnsch tagad uf Schweinsfurtu tifa aijwests, bet stipri leedsahs, ka wehl ziti par wina slepkawibu ko efoht sinajuschi. Ari tas pee tabš slepkawibas fanemts katolu preesteris Ganthaler, kas Bismarka sirgeem arweenu ta bija preekschā gahjis, ka kutscheram lehnal bij jabrauz, pee ta paleel un uf to pastahw, ka no Kullmanna slepkawibas padohma neneeka ne-efoht sinajis. Ministera k. Galks beidsamajā laikā wairat grabmatas dabujis, kas wina un Bismarka dshwibu apdraude. Firsts Bismarkš dabujis no gandrihs wīfahm Siropas waldibahm grabmatas, kas tam laimi wehle, ka Deews wīnu til brihnischlīgi no slepkawas rohtahm isglahbis. Firsts jau efoht atkal wefels un ideenas ibrauzoht. R. S.—z.

Muhfu Kungs un Keisars jau 30. Juni pabrbrāuzis mahjās Pehterburgā; wīnu pawadija Austrijas erzherzogs Albrekts, kas muhfu Kungu un Keisaru Warschawā bij sagaidijis un no turenē ir lihds atbrauzis uf Pehterburgu.

Maskawas gubernā ir useeta weena wirtne blehschu, kas papihra naudu, ihpashu 3 rubly gabalus palak tairisjuschi un sawu prezi uf Pehterburgu skapejuschi.

Pohlufemē ir meetahm koleera fehtga jau parahdijusees.

No **Rifinas** awoteem (Wairu femē) atskrehjust ta sīna, ka uf Bismarka firstu, kas tur bahdē, 13. Juli pusdeena kahds blehdis ir schahwis; Bismarkš patlaban brauzis zeereht, tē dabujis schahweenu labajā rohlā; schahweens nau wis dšli gahjis, til stipri strambajis. Schahwejs ir tuhdaļ zeeti fanemts; laudis bijuschi til dusmas pitni par to grehta darbu, ka gribejuschi wainigo gabalds saplohsht un til til polizejai isdeweess to issfargahht. Pee imelleschānas atrada, ka tas schahwejs ir weens jauns katolu muzeneeka sellis, Kulmans wahrdā, kas tā leekahs, ir sawu grehta darbu darijis, sawā sajufuschā prahstā, dohmādams ar to Deewam par gohdu daroht un sawu tizibu fargasoht, jo wihrs tura Bismarku par katolu eenaidneeku. No wīfahm walstihm nahl laimes wehleschānas par Deewa isglahbschānu. Hedsehs ari, waj nebuhs kahdi no katolu preestereem nedarbu lihdsinā-taji; weenu preesteri efoht fanehmuschī zeeti. S.

Daschadas sīnas.

No celschsemehm.

Preeksch Kuldigas, kur ta agraka kreisshohla tifa pahwehrtita gimnasijā, gadu no gada mana to dedsiu waijadsihu pehz jaunās widejas skohlas augam, prohti skohlas, kas paleel apaksch gimnasijas, bet sneeds pahrafi par elementar skohlas mahzibahm; jo gimnasija ihsti til teem nahl par labu, kas uf studeereschānu grib fataisitees; ziteem, tas widus zefā paleel, gruntiga kreisshohlas mahziba ir dauds derigaka un waijadsihaka. Tapehz tad Kuldidsneeki fen jau fahht pehz tahdas skohlas ruhpetees. Wisi kristigee pilsehta okladisti lohpa jau pehrn preeksch jaun eeriktejamās birgelu skohlas nospreeda if gadus doht 300 rublus; schihdu draudse no sawas pufes apshohlija 200 rubl. if gadus, pilsehts no sawas pufes 100 r., ziti skohlu draugi zaur parakstu apdrohschinaja, ka ifgadus gabdahs par 300 rubl. Tā tad jau 900 rubli preeksch latra gada bij sinami un kad nu wehl to skohlas naudu rehkina klahht, tad bij jau pamats, tā ka to luhgschānu dehl schihs skohlas apstiprināschānas kuratora kungam jau ir eesuhitijuschi un gaida to apstiprināschānu. Pastarpam ir wehl leela palihdsiba jaunai skohlai parahdijusees zaur to, ka pilsehta zumptes draudse 18. Juni ir nospreedusi sawu rekruschu nodohschānas kapitali (kahdus 15 tuhst. rublus) ar ta kapitāla intrefehm atwehleht tai jaunai skohlai par labu. Waj tad nu tahs zeri-bas uf teem aplahrtejem lauku nowadeem, kas sawus dehlus ari stipri gribehs schini skohlā raidiht, pildisees waj ne, waj nahls leelaka waj masaka peepalihdsiba, tomehr ta skohla warehs wifadi tapt eerikteta un ustureta. Zumptes draudse ir par sawu upuri leelu pateizibu pelnijusi; gribedama schihs skohlas swehtibu saweem lohzeekteem peeschkirt, ta ir preeksch sawas kahrtas behrneem 25 brihwplatschus schini skohlā zeh-lusi, un wīseem palihdsėjusi to panahkt, ka ari pee kara deenesta scho skohlu zauri iseimoht warehs deenesta laiku 3 gaddš nodeeneht.

Rihgas latw. beedribas namā ta wispahriga latweeschu skohlotaju sapulze, kas pehrn dseedaschānas swehtku laikā pirmo reis bij sapulzejusees, (wairak tā 300 fl.) notureja tais deenās no 26.—28. Juni sawu ohtru sanahkschānu. Schoreis bijuschi lohpa pee 230 skohlotaji, starp teem kahdi 50 is kursemes. Par preekschedetaju sapulzetee bij atkal iswehlejuschi Kronwalda kungu no Bez-Peebalgas. Tahs daschadas leetas, par kurahm sapulzetee farunajahs, bij jau ihsumā zaur komitejas isfludinajumeem lasitajem sīnas daritas un waresim warbuht turpmal tahs wehl pahrunahht.

No Rihgas preefšch 5 gadeem leels pulks lungu fame-tahs lohpa un ibranza ar fugi us Sweedru galwas pilsehtu, Stokholmu. Ibrauzeji nespehja noslaweht sawu jauku zelu. Tagad nu atkal „Triskun Wieprecht“ kontoris usajzinajis, lai peemeldahs, kas gribetu 13. Juli ibraultt us Sweedriju. Zerams, ka buhs atkal deesgan ibraultfchanas kahrigu un warehs fugis zetā dohtees. Pa nelaimi jaunalahs sinas fkan, ka Stokholmā bakas stipri kahjās.

Widsemes gubernatoram von Brangel, kas weseleschana nabs deht Bahzlemē miht, ir us 3 tablakeem mehnescheem ta atwehleschanu dohta, tur palikt.

Rihgas labprahtiga uguns dsehseju beedriba ar minister l. atwehleschana nahkoschā laikā few cetaisisees Rihgā ihpafchu telegrafa eerikti, ka war preefšch sawahm waijadfibahm steigfchu sinas padohht. To eerikti ir nogudrojufchi Rihgas inscheneeri Schumanu lungi; to waijadfigo naudu dohd pa datai uguns apdrohsch. beedribas, pa datai Rihdseneeki pafchi. Kohpā nahkschoht 9 lihnijs, ar 55 pasinoschana weetahm (10 eekschpilsehtā, 19 Behterburgas ahrrihgā, 12 Masfawas a. un 11 Zelgawas a.).

Saldus pastkantoris, kas lihds schim sawus peesuhitjums is Rihgas, Zelgawas, Dohbeles 4 reis pa nedeku sanehma pa leelzetu, no 1. Juli ir peesajsihts pee Auzes dselzeta stajones, un ees nu pastilions starp Saldu un Auzirkdeenas. Skrundas kantoris tohp flehgtis un tee suhtijumi us preefšchu eet no Saldus zaur Kuldigu us Aisputi.

Rihgas awises uiteiz kā leelu skunstis darbu weenu leetu, ko tagad kahds lungs Feldermann Rihgā rahdoht, prohti weenu brihnischligu rohku, kas gul us stikla gabala un kura stahw ar smalku masu maschinu eeriktehm faitē, tā ka rahditajam drihs pee weenas, drihs pee ohtras sruhrites druzin pagreeschoht, rohka pati raksta un sihme ko tai leel!

Lehrpatas unwersitetes teesa ir issludinajusi to likumu, ka katrs students, kas taps us to peekerts, ka ir gahjis ar ko us pistolehm, ne tik ween, ka tiks kriminal teesai nodohhts, bet tiks tā isslehgtis, ka ne kad wairs newar tikt studentu skaitā tapt usnemtis.

Behterburgā schinis deenas gaida ar fugeem labu teesu aitas galas, kas nahl no Australijas. Ta nu gan buhtu ehromota leeta, kad tablas semes waretu sahkt suhtihht galu us Behterburgu un to lehtaki us muhsu tirgu doht, ne kā paschu seme to dara, kur tatschu lohpu tureschana ir pirma weeta. Englante, Bahzseme un Franzija jau dauds gadus pahrtteek lihds no sweschu semju kaujameem lohpeem un galas, jo pee tik beescheem eedshwotajeem paschu seme nespehji wisu to waijadfibu pildiht, bet Kreewuseme gan newar meerā dohtees, kad reds, ka is ziturenes to prezi peewed, ko wina pati us to labako spehtu pasneegt. Tur tad nu ar jaunu usmanibu waijadsehs sahkt ruhpetees, ka lohpu tureschana muhsu walsti stipri pazilajahs un ka andeles zeli tohp no dauds kawelleem tihriti, kas lihds schim pretschu suhtischanas dahrgas dara, tā ka Australieschi to lehtaki spehji isdariht. Deenwidus Kreewija aitas tohp pa tuhksioscheem kautas, bet tik tanku labad, to galu tur ar preefu pahrdohd par 2 kap. mahzina. Bet kas to ranga west us Behterburgu? Te tapehzi ir jamalka 7 reis tik dahrgi.

Bahr Behterburgu Zahnu deenā gahja stiprs pehrkons. Weens spehreens trahpija matrosi upmalē un eewainoja pee galwas un weoneem fahneem, bet zerams, ka fahstiais isweselesofees.

— Ministerijai ir ta leeta preefšchā, waj buhs nospreest, ka nowadu amata wihros tik tahdi ir zelami, kas proht lafihht un rakstihht.

— Krasno-Selas lehgerōs 22. Juni leelgabalneeki notureja leelstistu preefšchā leelu munsturi. Ihpafchi tas bij ja-ustrahda, zil labi spehji mehrteht, kad no augstahm weetahm ir jafchauj leijās jeb ohtradi. Schahwa us $\frac{3}{4}$ weests un wehl leelaku tablumu un leelahs mehrka ripas bij kā fecti iszaurumotas jeb isschaiditas. Lai nenotiktu nelaimes, bij us 3 juhdses wisaplahrt kasaku lihnijs nostahditas, kas nelahwa schahweenu tuwumā nahht.

— Behzi tahm sinahm, kas ministerija eesuhititas par schi gada laukeem no 42 gubernahm, sehjas stahwoht itin labi 15 gubernās, gandrihs labi 9, widischki 16 un slikti Kalugas gubernā.

Leeli uguns grehki ir atkal Masfawā bijufchi. Woroneschas gub. Tschigla zaur diwi meitenitehm, kas ar ohglehm johkoja, iszehlahs uguns un nodega 21 nams, ari weena no meitenehm kahdā schuhni eebegusi turpat fagrusdufi. Wilnas gub. Koschewas fahdschā zaur puisenu, kas ar sehwekkohzianu spehleja, aisdegahs falmi un tika ehkas aishnemtās, tā ka 29 mahjas leesmās fadega.

No Smolenskas. Tas leelais lohka tiltis par Duepras upi (70 asu garfch) ir nesēn pa datai fadedsis, pa datai no-ahrdihts. Weens schihds bijis apnehmees par schi tilita usklohschjanu gahdaht un esohht to tiltu kahdā uguns beedribā apdrohschinajis par 12 tuhkst. r. Tiltis bijis lohiti slihts, turklahht nu wehl nahht ta sina, ka uguns dauds weetas us reis iszehlees, tā ka nau brihnums, kad faka, ka gan blehschu rohkas buhs uguni zehluschas.

Kalugas gubernā tai weenā gadā no-1872—1873 zaur plehfigeem swehreem, ihpafchi wilkeem, ir pohstā aishgahjufchi 29 tuhkst. lohpu dsihwibas.

No ahrsjemehm.

Wahzu keisars no Gmfas ir jau aishbrauzis un wehl us kahdu laizinu ees us Gasteinas awoteem. Bismarka firsts dser weseleibu Rishinas awotōs; winam tur ir lihds wina latala draudsene un winu meita; sistis isskatotees no waiga itin spirgts; tik ta winam ta nelaimē, ka ne weenu sohli nedabuhn spert, kur laudis newirknejahs tuhdaht aplahrt, gribedami redseht flaweno Bismarku. Winsch dserohht to awotu jau pulksten 5. no rihta. Ta leela bahrsda, ko winsch slimbās laikā bij isaudsjeees, esohht atkal nodsihta un tik agralahs uhfas atlikufchas.

Wahzu krohna prinzis kā katru wasaru, tā ari scho wasaru atkal sawā sakumu pili un pils dahrsā notureja behrnu swehtkus, us ko bij ee-ajzinati skohlas behrni is dauds skohlahm. Krohna prizis lihds ar krohna prinzesi us to mihtako sawus masohs weesus usnehma, ar teem sarunajahs un tohs isgohdaja. Bij ari par wiswisadahm eeriktehm un behrnu spehlehm gahdahts, tā ka behrni ihstā lihgsimbā to deenu pawadija un beidsohht krohna prinzese no wiseem atwadijahs „us faredseschanohs atkal nahkoschā gadā!”

Wirtembergā, Oberdorfā preefšch $3\frac{1}{2}$ gadeem notika gastsu slepkawu darbs, weena kalpone tika atrasta nokauta un aplaupita. Bet kas nu bij tas slepkawa? Polizeja wisu us to smalkako ismekledama newareja gitabi, ka par wainigu notureht weenu wihru, kas tai paschā nakti bij gastsu manihhts, kura istureschanahs likahs us wainibu sihmejoht, un pee ka ari atrada daschas no nokautahs leetahm. Gan winsch leedsahs

un apwehreja fawu newainibu, bet swehrinato teefa spreeda, ka winfch ir wainigs. Nahwes strahpe bij nospreesta, bet kehniſch apſchellojahs un nahwes ſohdibu pahwehrtija zeetuma ſohdiba. 3 gadi winfch nu tur zeetumâ fehdejis. Tè nu ſchinis deenâs nahf teefu preeſchâ weens wihrs, isdehdejis un ismiſis aif ſirds ſahpehm un usdohdahs un luhdsahs, lai teefas nem winu ſawâ noteefafchanâ, jo winfch ir tas ſlepkawa, kas toreis to meitu nokahwis. Winfch luhds, lai winu teefa, jo ſirds tam meeru nedohd ilgaki ſlehpt ſawu breeſmigu grehku. Un teefas ismelledamas atrohd ari, ka winfch ir tas wainigais. Tâ tad nu tas newainigi apzeefinatais dabuhn ſawu ſwabadibu un gohdu atpakâ. Atkal leeziba, ka tumſibas darbam janahl ſawâ laifâ gaismâ.

Darmſtates pilſehtâ weenâ eelâ ſchowafar ir pamaniti ſawadi leeli ohdi (moſkitos) kas lihds ſchim til Amerikâ bij redſami. Winu duhreens ir tohti ſahpigs un nejauk. Schee ſmuhdschi ir ar apteeku ſahlu ſkaſtehm us Wahzſemi atweſti un walâ palaiſti un jabihſtâhs, ka tee tè eeweetofees un darihs dauds mohkas.

Nirnbergas pilſehtâ ſcho Zahnu deenu tifa peeminas ſtâbs zeltis par gohdu tam wezajam wahzu dſeeſmineekam kurneekam Hans Saks. Sawu amatu ſtrahdadams winfch ari ſirdigi kohpa dſeijas ſkunſti un bijwarens dſeeſmu ſkandinatajs. Rahdas 1300 dſeeſmas ir no wina wehl tagad paſihſtamas, tâpat winfch rakſtija ari garalus rakſtus un johku runas. Miris winfch ir 1576. gadâ.

Franzija un tâpat **Wahzſemê** ſchowafar atkal katolu pulzini un pulki brauz us daschahm, wineem swehtahm weetahm, kas isdaudſinatâs, ka tur wiſadas swehtas peeminas leetas tohpohy uglabatas. Un tomehr ar ſchihm peeminas leetahm tohp leela krahpschana dſihâ. Kad ſaſkaita kohpâ wiſas tahs katolu baſnizas, kas leelahs ar drehbehm pateſigi no jumprawas Marijas, tad isnahf 530 kleites. No ta Runga Kristus ari ir wairak tâ 400 auti uſeimami; lihku auti kahdi 60 un no ta kruſta ſtâba ir til dauds ſkabarigu un gabalu pa malu malahm, tâ ka gan katram, kas ſawu prahſtinu grib ſaukt mahjâ, weegli noyrohtams, zil tur tahs pateſibas pee tahdahm israhdiſchanahm war buht.

Frantschu presidents Mat Mahons ſanemahs ar laiku duhſchu un ſahl iſheem wahrdeem tautas ſapulzei noteikt, ka winfch tais 7 gados, kur winam ta waldischanas wara uſtizeta, nelâus neweenai partijai wina dariſchanâs jauktees. Dohmaht un zereht war kates ko grib, bet ar ſawahm dariſchanahm waldischanaſi grohſchods kertees, tas tayschoht leegts tâpat tâ kehniſneekem, tâ ari republikaneſchu un keiſarneeku partijai. Schahda waloda gan daudſeem nemihâ, bet walſtei ta tomehr wairak patihf, jo nu mana, ka ir weena wirſneeziba, kur wiſeem jatura bijiba.

Ta leela **konferenze Briſelê**, us ko Kreemu ſeme zitas walſtis uſwedinajuſi, lai waretu noſpreest daschus lihds ſchim truhkſtoſchus likumus, kas lai ſtahw ſpehla, kad karſch ſtary tautahm plohsahs, gan nu warehs ſanahkt, jo zitas walſtis ir ſawu peebedroſchanohs ſinojuſchas; wiſupirms bij Wahzſeme gatawa pee ſchahdas teizamas eeriktes dalibu nemt. Turpretim tohti ilgi wilzinahs un ar maſu preeku klahſt nahf Englante, kas negrib ſew zaur tahdeem kara laiku likumeem liſt rohkas ſaiſtitees, ihpaſchi us juhras, bet patureht ſwabadibu, ka war karu weſdama isdaritees ar pretineekem tâ grib; ari tapeh; wina ar gareem ſohbeem ſchâi leetai tuwojahs, jo ſin, kad reis buhs kas noſpreests, tad buhs ari par to jaſtahw, ka

tas likums wiſas weetas tohp turehts un tas war eepihſt karâ, un no kara weſchanas Englandeſchi ir tohti bailigi, jo karſch trauze andeli. Ari Franzijai ta leeta nezik nepatihf, jo ta wehl beidsamajâ karâ deesgan parahdija, ka Frantscheem kara laikos ſirdis nefahs us wiſadahm leetahm, kur til duſmas un atrechschanohs pee pretineeka war igahſt, un kur konferenze nu dauds buhſchanaſs zels ihpaſchus ſchoghus, par kureem nedrihſt wiſ pahri lehkt; Frantschi kara laikos eeflatahs wiſi lihds par weenu karotaju pulku; turpretim konferenze grib to leetu tâ noſtahdiht, ka kara laikos lai iſſpehlojahs un isdarahs tahs abejas eenaidneeku armijas, bet tee ziti walſis eedſihwotaji, kad tee meerâ dſihwo, lai netohw wiſ trauzeti un lihds eepihſti nei pee palihdſibahm, nei pee nokarofchanahm. Katrai walſtei ir ta leeziba jadohd, ka Kreemu Keiſars ar ſcho leetu ir weenu gohda leetu uſnehmis, tapeh; tad ari, jau aif kauna, neweena walſis negribehs atrautees no ſchihſ konferenzees.

Spanija kaujahs wehl ar weenu. Zaur Karlistu rohſahm ir ari weens Bruhſchu atſtauneeku wirſneeks Schmidts tur pee Tolofas nokauts. Schis wihrs bij turp nogahjis, ka waretu wahzu awiſeem ſinas laiſt no turenas kara lauka. Rahdu deenu tas kritis Karlistu rohkas, ar kureem neſpehjis ſarunatees, tee to noturejuſchi par praſtu ſpioni un us weetas noteefajuſchi un likuſchi noſchaut. Nabadſinſch dohmadams, ka zaur to ſpehs isglahbtees, ir pahrgahjis beidsamajâ nakti katolu tizibâ, bet tas ſohlis nau wiſ nelahdu palihdſibu atneſis, ir tomehr noſchauts.

Turku ſkohlmu minifters ir apgahdajees rakſtus un ſinas is wiſwiſadahm Giropas walſtihm, ka katrâ ta laufchu ſkohlmu buhſchana ir dibinata. Nu fehſch turku lungi un grib no wiſahm isdiſtileereht tahdu ſkohlâs likumu, kas preeſch winu ſemes buhtu tas derigakais. — Ne tahlu no Konſtantinopolis juhrâ notika leela nelaiſe: Weens no Egiptes nahkdams damſflugis uſbrauza ohtram wirſu un pahrgreeſa winu widu puſchu, tâ ka wiſi brauzeji, kahdi 300 zilweſi, nogrima witnods, til 36 ſpehjuſchi isglahbt, wiſi ziti noſlihla.

Wiapus **Berſijas** rohbeſchahm un tâpat us Afrikas ſeemeſa kraſteem ir ta breeſmiga ſehrga parahdijufees, ko ſauz par „melno mehri.“ Wina ir breeſmiga un tohti lipiga kaite un ir jau tagad ihfâ laifâ weſelus apgabalus no ſaudihm iſtukſchojuſi. Tur nu tai komiſionei, kas Bihnê fehſch, gribeſdama ſehrgas no muhſu puſeem nowehrſt, buhs jauns darba gabals, gudroht, tâ no tahda breeſmiga weefa waretu muhſu puſes iſſargahſt.

Tahlajâ **Japanas** walſti ſchinis gados ſtipri ſahkuſchi labibu audſeht un iſweſt andelê. Tâ dſird, ka daschi fugi ar labibu no turenas nahf us Englanti un Auſtriju. Tâ tad tahm labibneeku ſemehm, Kreewijai un Amerikai, jauns draugs pee-rohdahs klahſt.

Amerikas brihwwalſtis 4. Juli ſwin to gada deenu par peemianu ſawai atſwabinaſchanaſi no Englantes. Schi deena ari ſchogad tifa pa wiſu walſti augſti pawadita. Ziladelfija, kur nahkloſcha leela paſaules iſſtahde tiks notureta, tai deenâ lika pamata almini warenajam iſſlahdes namam. Qui pilſehtâ atkal eefwehtija leelu tiltu par Miſſiſipi upi; ſchis tiltis ir tas dahrgakais tiltis Amerikâ, jo makſa 15 milionu dahlderu; 5 gadi tifa pee ta tilta buhwehts.

Rugineeki, kas ſtary Giropu un Ameriku braufuſchi, laiſch ſinas, ka tee preeſch nezik nedehahm Atlantikâ juhrâ ir faſtapuſchees ar wareni leekeem ledus kalneem, kas no ſeemeſteem atpeldejuſchi un tohp ſchury turp walſtiti, kamehr iſku-

fibs; weens tahds kalns bijis 500 pehdu augsts un 5 werstes garfch. S.

Sinas par jaunu zeetuma namu Zelgawā.

(Beigums.)

No teem, kas ahrpus zeetuma dšihwo, tohp diwejadi spreesis; ziti winus pa wisam pasudina, ziti atkal aistahw. Taisniba gandrifs us pusi. Bet kad par kahdu zilweku grib spreesi un stahstih, tad waijaga par wina dšihwofchanu no paschahm behrnu deenahm nemt, un to ne weens labaki nesin, ka ween tas, kam it deenas ar wineem jadarbojajs. Tapehz, kad nu es daschus simts un tuhstoschus wairak esmu pasinis, tohs mahzijiis, ar teem runajis, ne ka zits kahds, kas ahrpus zeetuma dšihwo, tad ar pateesibu weenreis par wisahm reisehm isteikschu: 1) kahdas wainas dehl wiswairak zeetumā eekriht, un 2) kahdi nu tee, kas zeetumā eekriht sawā dabā, tas ir: sawā dšihwofchanā, parahdahs.

Muhsu zeetumōs Zelgawā katru gadu teef eewesti pee 2000 un ari wairak. Zaur zaurim rehkinajoht pilnigi diwi tresch datas sahdsibas deht. Kad nu daschi tikai us ihfu brihdi, ka zaurgahjeji, kuri teef no weena pilfehsta us ohtra dšihdi, jeb tahdi, ko driht us Siberiju prohjam suhta, tad ari par teem ne ko negribu faziht. Gribu tikai par 286 lutera tizigeem runaht, kas weenā paschā gadā — nemsim to paschu isgahjuschu gadu — man labi sinami un pasihstami bija. No teem 286 ir bijuschu 138 sahdsibas dehl, 68 daschadas masakas apwainoschanas dehl, kuri jau preeksch zeetumā eenahschanas spreedumu dabujuschu, 41 pases dehl, 15 wiltneeki un krahpneeki, 9 par kauschanohs, 7 parahdneeki, 2 laupitaji, 2 uguns peelaideji pee ehkahn, 1 fleplawa, 1 lihku aplaupitajs, 1 neschkihstibas dehl ar pamahdi, 1 trakodams ohiru noschahwis. Tad wehl starp teem 286 atradahs augstaki mahziti, kas itin labi lasiht mahzeja 41, un rakstih 11; kas puslihdi labi lasiht mahzeja 214, un rakstih 68; kas paslikti lasiht mahzeja 25, un rakstih 115; kas nemas lasiht nemahzeja 6, un rakstih 102.

Apluhkosim nu wehl tohs 286, (tapat zitus) ka tee sawā dabā, sawā dšihwofchanā parahdahs, zaur zaurim atkal rehkinajoht weseli, stipri, ari dauds labi strahdneeki, wisi garā un prahta gudri un sapratigi, ka ne wairak, tad eeksch waldas un wisadahm isrunahm ne weens pats nau us muti kritis. Bet — ta ihsta waina ir ta, prohti: patgalwiba; tas ir: wisu pehz sawa pascha prahta ween runaht un dariht, wisahm blehnaahm mudigi pakal dšihtees, tizibas leetas par garu laiku tureht, lustigi un paplaschi padshwoht, un tā it wisu lehti laist, ka ari nemt. — Kas nu gan pee tam ir wainigs, waj tikai tas ween, kas tā dšihwodams zeetumā eekriht? Pateesi ne! Behz manas redseschanas ta prahtiga, mihliga un deewabihjiga audsinaschana, kas no wezaku un zitu audsinataju puses truhst, ir wainiga. Nemsim pirms saglus, kas tas leelakais pulks, tee ir tahdi, kas gan swescheem, ka ari wezakeem eeksch flinkuma, apkahrtstraidischanahm, meleem, nepaklausibu pret audsinatajeem ir bijuschu. Tapehz ari tee, kas tā audsinati un par sagleem palikuschi, kohti mas no teem labojajs, bet kriht un kriht daudsfreis eekschā, lihds kamehr teef par garu zelu aissuhtiti. Par zitahm wainahm tas til beesi nenoteef. Dasch wezaks to dsirdedams gan warbuht eesaulfees: „No ka gan tas war nahkt, ka daudsfreis teem wislabakeem wezakeem nerahtns dehls, kas saglis, schuhpa un blehdis ir? Ak, es dohmaju, atkal paschi

wezaki pee tam wainigi; jo — ka jau faziju — pee prahtigas, mihligas un deewabihjigas audsinaschanas, kad behrns no malahm deenahm labu ween reds, labu ween dsird, labu ween eerohn, tad eeradums tohp ka dsimts, un tas lehti aewar notikt, ka tahds weens deedelneeks paleef. Augstais preesteris Gelus ari bija labs tehws, un wina dehli staigaja nestikli; kas pee tam bija wainigs? — To jau katru deenu reds un peedshwo, kad ar apzeedinatu wezakeem waj peederigeem fateekahs, ja wineem to peemin, kapehz juhs wina tā palaiduschi un ne-esat labaki mahzijuschu?! Tad til tahdu atbildi ween dabu dsirdcht: „Deesin, deesin, ka tas tā notizis, zil winsch bija labs, gohdigs un paklausigs; — to warbuht zits buhs padarijis, jo winsch man pats fazija, ka ne-efoht nemas wainigs.“ Un riktigi! wisu ko dehls jeb tehws saka, to peederigi tiz un ar to it pilnigi paleef ar meeru. Bet tawu brihnumu! Pirmā deenā jau negrib klausih, un pehz maj deenahm paleef wiseem pretineeks, ne no weena nebihstahs, ne no weena wairs nekounahs. Nu redseet, mihlee, ka juhs wisi alojatees! Kas tā bes nekahdahm bailehm un kauna zeetuma namā uswedahs, tas us watu nebuhs wis dauds zitads un labaks, zitadi winsch atkal til driht jau ne-ekristu eekschā. Bet neweenam nebuhs dohmaht, ka itin wisi tahdi ir; atrohnahs ari daschi gohdigi, klusi un rahmi, kas sawu wainu un pahrschatischanohs pateesi atshst, ka tee to taisni bija pelnijuschu, ka zeetums teem ir par mahzibu bijis — tomehr leelakais pulks kriht. Un tahdi, kas it ne mas nebuhtu wainigi bijuschu un tatschu zeetumā eekrituschu, gan mastas preekschā nahk. Ka ne wairak, tad tatschu weens ir pret ohtru padauds parupji parunajis, ohtrais sen ar daschadahm leetahm krahmejees, kas dauds mas ir aisleegtas, treschais ar wiseem palaidneekem draudsbā un dlerschana eelaidees, ka us tahdahm dohmaht ir nahkts, tahdus zeeti nemt. — Dasch wehl warbuht to ari gribehs dsirdcht, par ko gan tee seeweeschi teef apzeedinati, un ka tee tur zeetuma namā uswedahs? To pasajischu ihsi un ahtri:

Seeweeschi katru gadu pee mums zeetumā eekriht lihds 300 un ari wairak. Diwi datas no teem sahdsibas deht, weena pilniga data tahdi ween, kas demischehl waj nu behrnus jau nomaitajuschu jeb kas neschkihstiba dšihwodami bes paschm apkahrt daustijuschees. Ta zeturta, ka ari ta masaka data ir par daschadaschadahm wainahm. Seeweeschi ir jo iliktati un nemeerigaki ne ka wihreeschi. Ke tee paschi sawā starpā war fatikt, neds ari ar zeetuma usskatitajeem.

Tā nu pee zeetumneekem nau weegls darbs. Katris grib labs, gudris un studeerehts buht. Katris, ko apmekle, suhds sawadas behdas. Weens „nemas nesin par ko winsch schē esohht eelists.“ Ohtris brehz un suhdsahs par to, „ka wina tibri par neeku til ilgi zeeti turoht, seewa un behni mahjās badu mirstoh.“ Treschais saka: „nabagam jau Kurfemē ne mas wairs taisnibas naw, tas jau teef lihds suni tureht.“ Deesgan tahdas leetas stahstih; ihsi fakoht: Kas no semehm, tee brehz par fainneekem un pagasta teefahm; pilsehtneeki atkal us polizeju un rahdi. Neweens nau wainigs, ja dauds, tad tikai „nelaimigs“, waj nu tas zaur zitu nahzis, jeb Deews to jau winam tā nolizis; jo bes Deewa sinas neweens matinsch nenokrihtoh. Tē nu wehl peenahk Deewom ari waina! Un tahda waloda nau wis reti ween dsirdama. Dasch gandrifs jau gribetu sawu wainu Deewa un zilweku preekschā apleezinaht un eejahkt zitadu dšihwi, bet winam atkal bail, kad pasause un wina wezi beedri un draugi

to no wina draudfibaš ne-ifflehds; tapehž paleef joprohjam kahds bijis. Pee tahdahm fajufufchahm dwehfelehm it ihpaſchi zeetuma mahzitajam un ſkohlotaſjam lohti gruhts darbs tohs ar Deewa palihgu uſ ihſtu zeku uſweſt un teem parahdiht, ka buhs gan Deewa rohlahm padohtees un tizeht, ka winſch ir taš taiſnš atmafatajš no ta laba la launa, un ka winſch neleekahš wiš ne no weena ſewi peewiltees un apfmeetees. Bet žil daſch labš par to iſeet no zeetuma ar ſareebtu un duſmibaš pilnu ſirdi pret mahzitaju un ſkohlotaſju; kapehž? waj tee wineem lo ſliktu bija mahzijufchi waj darijuſchi? To gan ne; bet warbuht ka tee wehl to nemaš nebija paſaulē augdami redſejuſchi un baudijuſchi, kaš ihſta uſtiziga tehwa un mahtes mihleſtiba ir bijuſi. Tad nu gan nau nekahds brihnumš, ka tee wehl pret wiſeem labeem wahrdeem un pamahziſchannahm, kaš no ſweeſchineeku puſeš nahk, tiſ lehti newar wiš uſ weenu reiſ auſiš un ſirdiš atdariht.

ſchini reiſē lai nu peeteek. Grihu tikaſ wehl to fažiht, ka eſmu tikaſ to ſklaidri un pateefigi iſteiziš, lai wiſeem wezafeem, audſinatajeem, kaš maiſi dohd, mahža un walda, taš nahktu auſiš un ſirdiš, kahdaš leetaš jo wairak un labaki buhtu pee laiſa wehra nemamaš, lai pehž paſaulē nenotiſktu tiſ daudš apgrehziš un nelaimes, un tiſ daudš ſuhraš un gruhtas aſaraš pee zeetuma nama muhreem iſleetaš.

Zeeumneeku ſkohlotajš R. Kreiberg.

Skaidrs un neſklaidrs dſeramaiš uhdens.

Gan ſchowafar wehl newareja daudš par leelu karſtumu ſuhdfetees, bet war wehl ari nahkt daudš ſiltu deenu. Un reti aiſeet wafara, kur rinda karſtu deenu neneš ſawaš ihpaſchaš kaites. Neeeen zaur to taš nahk, ka zaur ſtipru ſakarſchanu un peepſchu atwehſinaſchanoš dſeroht waj wehja ſtahwoht weſeliba tohp aiſtikta, bet taš kaites ari zaur to ihpaſchi rohdahš, ka karſta laiſa daudš tohp dſerts un tee žilweki nežiht wehl neſin uſ to luhkoht, ko tee eedſer, waj taš dſeramaiš nepeeneš daudš ſklahdigas leetaš meefai. Preekſch ſlahpſchanaš bruhe ſinamš uhdeni, un tomehr tiſ taiš dſehreendš, kur nowahrihts uhdens tohp nemš, ir beſ ſklahdigeem peeſaukumeem; wiſoš žitoš dſehreendš ſchiš neweſeligahš dalas paleef eekſchā. Tai nu gan waijadſetu buht leelai gahdaſchanaſi, ka ſatram ir ſawš labš dſeramš uhdens; kur akas rohk, tur waijadſetu uſ to luhkoht, ka tur neteek klaht un eekſchā puhdamaš organiſkaš dalas no dſihwibahm un augeem. Semes kahtas nau weenadaš pee ſcho ſklahdigo leetu eeſijaſchanaš ſemē; ſtipra mahlu ſemē taš nedabuhu tā zauri iſwilktees un eetikt uhdeni; bet pilnigi aiſtureht tomehr neweens ſemes ſtrehkiš newar.

Taš wiſſklaidrakaiš uhdens ir leetus un ſneega uhdens. Bet taš neſmek gahrđi. Wiſš awotu un aku uhdens nau ne kaš žitš, ka leetus un ſneega uhdens, kaš zaur ſemes garoſu eetezejiš un eewilzees uſ dibenu; kaſtrā weeta winſch peenem ſawu garſchu pehž tahm datahm, ko winſch kaſtrā weeta ſemē atrohd un iſkaufedamaš peeſawinaš waj žitadi peelaſahš. Ta leelaka neſklaidriba rohdahš akahm tur, kur leeli pilſehti un leeliſka dſihwe atrohdama, bet ta neſklaidriba war ari peeliſht weentuleš mahjinaš akai, tad ta ſtahw mehſlu tuwumā u. z.

Kahda leela ſtarpiba pee weſelibaš un neweſelibaš ir, waj dſer ſliktu aku uhdeni waj labu awotu uhdeni, to redš iſ daudš ſinahm, kaš pee ſmaſlahm eewebroſchannahm ir ſakrahtas. Weenā Londoneš zeetumā, kur laudihm bij jadſer iſ maš ſkai-

brahm akahm, mira iſ gaduš iſ no 1000 zaur zaurim 69—82 žilweki; tagad tai paſchā zeetumā, kur nu ir gahdahtš par ſklaidru awotu uhdeni, miſt tiſ 10—15 par gadu. Ihpafchi koleera gaddš ir taš ſtipri peeredſehtš, ka ſehrga tur ſtipru barihu atrada, kur akas bij mehſlaju tuwumā un uhdens bij jauktš ar wiſadahm truhdu datahm. Un ja taš pee weenaš ſehrgaš ir it gaiſchi redſamš, waj tad ta pati leeta nekriht ſwarā ar weenu pee wiſaš meeſaš uſtura? Pateefi gan, bet to tiſ kaſtreiſ tuhdał uſ weetaš neſaredš. Daudš pilſehteem, ari mahjahm ir nelabš uhdens; gan tur nu ſchiniš laiſoš nemahš zaur to palihdfetees, ka uhdeni kaſch zaur leſchpapihru, ſmiltihm, jeb wiſwairak zaur ohglehm. Bet wiſ ſchee kaſtumi tiſ taš dalas ſpehž aiſtureht, kaš wehl nau iſkuſuſchāš un ſajaukuſchāš; ohgleš gan ari ſpehž wehl to ne-jauku ſmaku un garſchu atremt, bet tomehr neſpehž par derigu uhdeni pahwehrtiht.

Labam uhdeni waijaž buht gaiſcham, ſklaidram un beſ garſchāš, wiſlabaki ir, kad war peeſneegt ne wiſai zeetu awotu uhdeni, kur akas ne-iſdohd ihſti labu uhdeni, tur žilwekeem newaijadſetu wiš peekuſt un ſohtuš taupiht, bet gahdaht, kad ne wairak preekſch dſerſchanaš par labu awota uhdeni un kad ari taš buhtu kahdu gabalu neſamš. Weſeliba ir žilwekam dahrga manta un augſta Deewa dahwana. Kaš winu neſarga un tiſchi ſaſkahde, taš dara nelabi. H.

Atgreekſtš turkš.

Preekſch kahdeem gadeem atnahža pee kahda ewangeliuma miſionara Smirnā kahds 96 gaduš wežš turkš. Wihrš bij no gohdigas iſſkataš. Deewa kalpoſchanaš winſch lohti uſmanigi klaufijaš. Pehž tam winſch palikahš wehl ilgi ſehſchoht. Galwu nokahriš winſch pahrdohmaja, ko bij dſirdejiš, un apſwehra tohs wahrduš ſawā ſirdi. Preeſmigs karſch plohſijaš winam eekſchā. Iſlama (turku tižibaš mahžiba) negribeja lehti weetu atdoht dſihwu daridamam ewangeliumam. Jauna teſtamente bij winam rohkā. Peepeſchi wina waižš pahwehrtahš. Moſchanahš migla iſgaiſa un pateefibaš ſaulite uſlehža wina ſagrauſtā ſirdi. Winſch bij žihnijees un uſwarejiš. Preeziži uſzehlees winſch nobuſſchoja to dahrgu grahmatu, kaš wina eekſchligam žilwekam dſihwibu eedwajchoja, un — aiſgahja. Pret wafaru bij atkal atpaſak. Wareja maniht, ka nabadſinſch bij dſili ſirdi aiſgrahbtš. Winſch upſehdahš. Smehtš klufumš waldija wiſapkaht. Tē peepſchi winſch iſſauzaš: „Ne! Negribu wairš uſpreekſchu ar nedſihwu wihru pihtees. Muhamedš ir nedſihwš un taſſchu eš winu tu-reju par ſawu Beſitaju un glaħbeju. Eſmu jau 96 gaduš wežš paliziš, bet ſawai dwehſelei meeru wehl ne-eſmu atradiš. Eš dſihwoju un tomehr nedſihwoju, jo eš manu, ka eekſchligi eſmu nomiriš. Manam Beſitajam waijaž buht dſihwam! Kā waru ſaulei tuwotees, tai gaiſmaš juhrai, kaš ar ſawu ſpoſchumu wiſu pahſpehž, atdſihwina un iſnihžina? Wehl drihſak eš tiſtu iſnihžinahtš, kad eš preekſch Deewa ſpoſchuma rahditohš. Tahds, kahds tagad, eš newaru Deewa preekſchā paſtahweht. Man waijaž widutaja, man waijaž glaħbeja, kaš pateefi Deewš ir, ka winſch par manim preekſch Deewa war ſtahteš un mani aiſbildinaht. Bet winam ari waijaž pateefam un dſihwam žilwekam buht, lai winſch ir mani war weſt pee dſihwibaš. Muhamedš to neeſpehž, taš patš ir nomiriš un nedſihwš; bet Kriſtuš to ee-

spehji, tas ir nomiris un dšihwo muhschigi. Kristus ir ta dšihwiba preeksch wifceem, kas eeksch wina tiz. Schodeen tikai man aušis atwehrahš. Schodeen tikai es šadsirdeju, ka Jesus Kristus pee krusa staba mani no wifceem maneem grehkeem ir atpestijis un zaur ta Tehwa gohdibu usmohdinahšs no mironeem dšihwo un walda muhschigi muhscham. Jesus muhs aistahw ta swehta leela sohga preekschā! Jesum waijag us preekschu ari manam Kungam, manam Pestitajam un glahbejam buht un zitam neweenam! To es tizu, no tam es esmu pahreezinahšs. Ak, Jesu, ak dšihwais Pestitajs! Tu Kungs pahre dšihwibu un nabwi! Ne-attum mani, isglahb nabagu wihru, kas 96 gadus bij nomiris. Atšemadini mani no jauna zaur to spehku, kas Lewim eedohts no muhschibas. Isleij pahre manim šawu swehtu garu! — Klachtuhdamee wifš bij dšili ašgrahbti. Wini preezajahš lihšs ar wifceem swehteem engeteem debesšs par šchihš pasuduschahš awš atgreeschanošs pee ša ihstena gana. Wini brihnijahš, žil širšnigi winsch šawu Pestitaju apleezinaja. — Širmgalwis ne-attahjahš no deewakalpoščanoš. Neweenu pašchu reiši winsch netruhka šapulžē. Klausijahš, mahzijahš un — šklahš křistitees. —

Lai tad ari ta swehta krusa šaules špohschums ašdsen un isnihžina arween jo wairak ta nedšihwa islama pušmehe- neš (turku tizib. šihmi), ka drihs jo drihs waretu wifš tee milioni, kas Muhameda wiltigahm mahžibahm peekehruschees, nahkt un šaktees apakšch Kristus krusa un muhschigi dšihwoht! Lai šuhd mehnešs špihdums un šahlahš — šaules špohschums!! —

H. D. B.

Tizibas apleezinaščana.

Kahšs garnišones mahžitajs Stuttgartē, Mosers wahrđā, tika pee kahda oberšta mirščanas gultas aizinahšs. Oberšts bij netizigšs wihrs. Sawā dšihwibas laikā winsch bij maš no Deewa un muhschibas turejis un gar to dohmajis. Tagad, kur winsch — tā šakoht — ar weenu kahju jau kapā šahweja, tagad winam tā ehromoti bij ap duščhu. Winsch tadeht lika mineto mahžitaju aizinahš. Mosers peekohdinaja šlimajam, lai šawus grehkus atšihšt un no teem atgreeschahš, un lai tiz eeksch to Kungu Jesu Kristu. Bet šlimajš Moserim atbildeja, ka daudš mahžitaji pašči ari jau to netizoht, ko wini ar muti apleezinoht un laudihm šludinajoht. Kamdeht tad winam to waijagoht tizeht. Tas jau tikai ešoht preeksch behrneem. Mosers to dširdejis apluša kahdu brihtinu, šanehmahš un tad ar štipru, šklau balsi un us augščhu pazeltahm rohlahm šazija: „Šil teescham, ka tas dšihwais Deewš dšihwo: es tizu eeksch Deewu, to tehwu, wifšwalditaju, debesšs un semes raditaju, un eeksch Jesu Kristu, un tā jo pr.“ — ihš, winsch noskaitija to apustulu tizibas apleezinaščanu širšnigi, tā ka katriš wahrđs leezinaja, ka winsch no tahš dšihwas pateesibas bij pahreezinahšs. Oberšts tika šagrabhšs un šatřizinahšs. Mosera wahrđi atrada pee wina usmanigu auš un atwehrtu širdi. Winsch nomira preezigā tizibā us ta Kunga šchehlastibu, kas ir šazijis, ka winam nepatihk ta bešdeewiga nahwe, bet ka winsch lai atgreeschahš no šaweem grehkeem un dšihwo muhschigi. —

H. D. B.

Naudas peh; miščlafas.

Kur ašškrehja tee brihschi,
Kas šenaf seedeja?
Un manu dšihwi glihšchi
Ar preekeem puščhoja.

Kur mana mišla Annia,
Ko karšti mišleju?
Ak, mana dahrga širšni!
Jau duš' eeksch šapinu. —

Man toreis wifas malas,
No preeka šmaidija;
Un wifš putnu dšeesmas,
Daudš jaulak' škaneja.

Nešahda preeka weeta
Nešpehji man eelihgšmoht.
Wišdahrga pašaulš manta
Newar man aplaimoht!

Kad eerangu to birši,
Kur daudšreis zeerejahm,
Un apkampušchees mišti
Weens ohtru butščhojahm.

Tad ašaras pahre waigeem
Beš apšahščanas pluhš;
Deht isnihkuschcem preekeem
Gandrihs širdš pašču luhš.

Ak, laimes mahmulina!
Kadeht man atšahji?
Ka man nu dšihwibinā
Šil gruhšti širdšehšti.

Ak, wed man ar' us šapu
Pee manas miščlafas!
Ka atkal preeku baudu
Čeksch jaunas dšihwibas.

J. K...m...n.

Čabas laimes laštajeem!

Behterburgā, 1. Žuli. Schodeen 19. winneštu wiščšanā no pirmas šprozentu walšs aššleeneščanas bišeteem šchee nummuri winnejušchi:

200,000 rubl.	fehrija	4960 Nr.	30.
75,000 "	"	6516 "	50.
40,000 "	"	18617 "	37.
25,000 "	"	3847 "	12.

3 winnešti pa 10,000 rubl.: fehrija 12201 Nr. 28, fehrija 14703 Nr. 4, fehrija 6768 Nr. 48.

5 winnešti pa 8000 rubl.: febr. (9769) Nr. 36, (5927) 43, (1112) Nr. 35, (18093) Nr. 6, (17589) Nr. 50.

8 winnešti pa 5000 rubl.: febr. (8630) 22, (13739) 47, (10519) 41, (5456) 2, (15869) 3, (18968) 7, (4934) 10, (8249) 32.

20 winnešti pa 1000 rubl.: (15843) 19, (8475) 37, (14469) 50, (15095) 44, (15224) 45, (13650) 24, (11346) 28, (953) 48, (8965) 38, (14823) 43, (16562) 30, (14982) 48, (11336) 10, (16591) 39, (15778) 33, (585) 20, (1301) 44, (4905) 9, (269) 32, (9392) 21.

Pa 500 rubl. winnešti: (13581) 9, (3653) 7, (10089) 44, (18424) 24, (15364) 25, (16189) 22, (19532) 16, (18056) 9, (18442) 33, (3401) 23, (13525) 41, (5849) 7, (9833) 35, (2894) 5, (3711) 8, (9302) 31, (14505) 8, (15213) 9, (1655) 34, (9575) 2, (10138) 18, (16242) 14, (19614) 4, (19888) 34, (15534) 26, (3306) 9, (14525) 16, (16861) 33, (16057) 23, (1200) 16, (9970) 31, (11605) 24, (14470) 50, (19693) 31, (2277) 5.

(4378) 16, (5336) 32, (6236) 40, (8637) 10, (3550) 41, (344) 25, (7659) 12, (19998) 32, (5877) 43, (17994) 49, (14550) 24, (9366) 28, (14048) 6, (8488) 7, (14337) 44, (6245) 6, (19230) 9, (7470) 2, (17175) 25, (6344) 16, (13757) 16, (10601) 33, (2978) 7, (8005) 24, (3990) 18, (11536) 17, (1143) 12, (17362) 3, (7105) 41, (10450) 15, (3364) 28, (7593) 19, (7943) 18, (15919) 14, (183) 47, (3149) 31, (16239) 50, (12544) 38, (1177) 40, (3014) 5, (4043) 2, (7528) 1, (5222) 40, (1684) 3, (9007) 50, (2102) 29, (14246) 44, (636) 33, (10504) 1, (10423) 8, (16048) 34, (3700) 39, (919) 18, (19631) 7, (14559) 8, (951) 39, (9005) 6, (4908) 25, (6089) 44, (3972) 32, (14018) 21, (16953) 32, (1120) 2, (2226) 37, (3322) 12, (459) 48, (2996) 8, (17779) 35, (1838) 23, (4420) 36, (19877) 13, (16918) 21, (3807) 24, (9164) 10, (619) 30, (15214) 44, (2854) 13, (9175) 15, (2763) 48, (7039) 23, (40) 34, (9572) 49, (14103) 12, (4122) 50, (7827) 18, (18780) 3, (2243) 40, (624) 24, (14946) 2, (2037) 13, (402) 46, (10951) 1, (3304) 43, (12463) 16, (8160) 30, (5544) 42, (969) 24, (9645) 26, (17576) 48, (1510) 7, (12874) 24, (2880) 29, (4167) 23, (12608) 32, (8064) 24, (13134) 26, (6295) 9, (10386) 32, (7476) 1, (8563) 1, (1665) 26, (11028) 34, (18099) 17, (8158) 45, (4892) 16, (1981) 27, (2855) 4, (4111) 40, (3876) 20, (3004) 25, (15004) 35, (6978) 40, (7905) 21, (10409) 20, (17231) 28, (2423) 37, (6014) 5, (15487) 1, (8136) 7, (12987) 24, (6171) 30, (19525) 21, (16719) 44, (13485) 38, (15291) 49, (14960) 34, (16580) 48, (621) 43, (8175) 36, 12092) 25, (3544) 31, (8613) 45, (16186) 1, (12546) 46, (807) 20, (9949) 17, (12885) 31, (14804) 8, (8970) 16, (4913) 8, (1711) 23, (8199) 7, (9056) 24, (9235) 40, (9927) 47, (16625) 50, (7968) 17, (17418) 26, (10235) 48, (14389) 34, (12253) 32, (9592) 35, (16493) 43, (1) 44, (7120) 15, (16276) 17, (14554) 21, (17000) 5, (5692) 48, (9235) 43, (3397) 10, (2990) 37, (863) 42, (3438) 3, (93) 17, (15997) 14, (9421) 2, (3902) 33, (9727) 12, (15103) 39, (16916) 50, (14960) 40, (12102) 45, (7828) 50, (9899) 36, (18038) 46, (740) 11, (7418) 47, (8272) 11, (3937) 39, (19809) 45, (6784) 44, (16646) 1, (15977) 16, (14405) 24, (17144) 19, (17919) 43, (9689) 23, (1028) 16, (17000) 31, (14150) 32, (136) 28, (3682) 25, (3239) 24, (12281) 44, (6823) 20, (239) 28, (9556) 32, (18156) 23, (2194) 34, (1327) 31, (17858) 4, (19801) 33, (12646) 6, (4575) 18, (1368) 16, (1352) 28, (12936) 8, (13191) 20, (8657) 26, (5995) 6, (13970) 7, (11596) 19, 8528) 49, (2461) 25.

Zinākfajamo un idēšchamo bišetu nummuri: 3261, 10804, 15270, 4955, 16699, 16215, 6565, 16667, 5152, 5428, 17164,

17597, 12524, 8447, 7807, 9270, 7406, 14345, 7304, 18117, 7672, 10016, 1914, 214, 9597, 463, 2271, 13398, 17606, 7603, 5584, 1249, 4041, 18122, 9087, 12061, 8027, 13301, 13112, 10554, 19936, 5814, 19873, 5749, 8639, 15065, 9438, 12170, 13000, 4909, 3473, 10905, 14587, 15073.

Kanihnkēni Austrālijā.

Kanihnkēnu Austrālijā nemas nebija. Biri ne Ēiropas tur tika aizvesti. Wehl preekšč trim gadeem kanihnkēni Austrālijā til reti bija, ka tohs tureja sprahštōs. No ta laika kahdi 10 pabri eewesti un sčee til brihniščki wairojuščees. Ka Austrālijas drumas un tihrumi tagad wairaf peeder kanihnkēneem ne ka kolonisteem. Weens bagats muščneekš, Wiltums Robertsons wahrda, kahdus 30.000 dahlderus par wēliti istehrejis, gribedams šawus tihrumus no sčeeem eenaidneekēem pajargah. Winsch dohma, ka šawu mehrti tad ween panahks, kad wehl ohtreis tik daudsnaudas istehrehs.

Kanihnkēni it neko netaupa, ne stahdu, ne tihrumu. Dahrsjōs wini ehd tahs škaištakahs pufes un tohs dahrgakohs stahdus. Kats Austrāleeks, kam tik ween kahds semeš stuhšs peeder, waren lohti no wineem bištahs.

Sinams ka stipri us wineem teek jaktehts. Tirgōs pa pilnam kanihnkēni par it lehtu naudu teek pahredohti, bet wini tomeht wairojahs tik brihniščki, ka laikam par gadu ne desmita dala neteek nogalinata. —

Saimneeku škoha.

Bret šilo peenu gohwim ir kimenes (1 ehdamo karoti pilnu) labas šahles; tagad weetahm ir peeredsehts, ka ir ari deriga leeta, kad šila peena dewejahm eedohd šahas jeb kaltetas zuhfupeenu lapas.

Swirbulis war no firšču lohkeem atbaideht, kad lohku šarōs eefar sčur un tur tešinu šagreestu šiploku jeb majo šipolinu. Brihnums ešohd redseht, jil lohti swirbulis no tahdas šmakas behg. H.

Latw. Waišču awgabdatais: J. W. Sakranowicz.

Sludinaščanas.

Zelgawas pilšehtas-kemereja sludina, ka Zelgawas pilšehtā trefšahs

širgu-tirgus

ir egehts un 20., 21. un 22. Oktober katrā gabā tiks noturehts.

Zelgawas rahstis, 4. Juli 1874.

(Nr. 192.) Pilšehta elstermanis: Müller. Sub. šekretēers J. Klemer.

No tabm pagasta waldišchanahm to pagastu: Kengemuisčas, Aisčimuisčas, Blibdenes, Upeemuisčas, Širnamuisčas (Lukuma aprinkš), toby žaur sčō wifseem ahruus pagasta dšiwodameem, sčehit peederigeem lohjekēem, ušlab wihriščkeem ka seewisčkeem, finans daribis, šewi un šawas familijas peederigus, widohtati libds 1. September 1874, deht eerahtišchanas eefš jaunahm familijas listēem, vee sčibm pagasta waldišchanahm ušdoht, ka aridson tahs kruitamab šimēs preekšč teem, kas ahruus pagasta dšimuschd un šweščas basnāšas ir krititi, weeneht; kuršč nemelšfees, tiks ar 3 rubl. šudr. šrahwehts. Tahs pilšehtus, mušču- un pagasta waldišchanas, awakšč kurahm tee angščā mineti pagasta lohjekē ušturabs, teek lahgas, wirus beš weeradiščanahm, ka sčē meldejuščees, nelahdā wihšē weetureht. 3

Kengemuisčā, 1. Juli 1874. (Nr. 87.) (S. W.)

No Žebres pagasta waldišchanas, Talsu aprinkš, teek žaur sčō wifseem vee sčibis teefas peederigeem lohjekēem, ušlab wihriščkeem ka seewisčkeem. ušdoht, šewi un šawas familijas šebakais libds 1. September sč. g. sčehit ušdoht, deht eerahtišchanas eefš familijas listēs un preekšč tabm wafšahm tahs peenahšamas kruitamab šimēs peeneht; jo las to nedaribis, taps ar 1 rubl šrahwehts. No ahropagastōs dšiwodameem pagasta lohjekēem tiks kruitamab šimēs katrā ohtradeenā Žebres muščā šanemtas un eewestias. 2

Žebre (Žebren), 25. Juni 1874. (Nr. 155.) Pag. wez.: Otto Stwartz. (S. W.) Pag. štrihw.: G. Rittenberg.

Škengrafes pagasta teefa ušajina žaur sčō wifus, kam kahdas likumigās pretirunāščanas vret to jau 1864. gabā notikufšu un tagad deht apštirināščanas sčai pagasta teefai preekščā štabditu weeremščanu ta vee Krobna Biršumuisčas pagasta peederiga Andrei Nohbeščneek un wina šewas Nābres dehta Martīn žaur to škafites šaimneeku pabri Indrik un Anne Bihlat, mahšga behtna weeta buhtu, šawas pretirunāščanas 6 nedeku laikā un wehšakais libds 2. August sč. g., kuršč par to weenigo iššebgščanas terminu nolikts, vee sčibis pagasta teefas weeneht, jo wehšakas pretirunāščanas neitks škafitas un pebz likuma daribis. 2

Škengrafes pagasta teefa, 18. Juni 1874. (Nr. 71.) Teef, preekščfehd.: J. Kuhnē. Teef. štrihw.: G. Strauß.

No Bez-Platonē pagasta teefas teek wifš manti neek, parahdu praštaji un nehmēl ta awakšč Bez-Platonē wimiruščā, vee Bez-Swiršaufas peederiga wuščā Indriks Anderšfōs, ušajinat, šewi 1. August sč. g. sčehitan peefajitees un šawas mantōščanas teefšas, ka ari parahdu praščchanas un atihdšinasčanas šdarit. 1

Bez-Platonē, 14. Juni 1874. (Nr. 106.) Peefebd.: G. Kreimann. Teef. štrihw.: H. Allen.

Sludinaščana.

Deht pagasta weemeeka išwehšēščanas un kahda nederiga pagasta lohjekē nodobšchanas augstai waldibai toby wifš Krobna Wiržawas šaimneeki, meščafargi un šalpa dešultneeki (Delegirte) norahdohi uš pag. št. punk. 8. ušajinat 18. Juli s. g. wulstien 10. no rihta pagasta namā šanabht.

Krobna Wiržawas pag. namā, 20. Juni 1874. (Nr. 740.) Pag. wez.: J. Aufmanis. Nāsttu wedejs: Friedr. Waldowflis.

Dhlajas muščā (Dhl, vee dšilžeta šimšjas šaro šibgu un Zelgawu) teek no Žurgeem 1875 uš 12 gadeem 2 krohgi vee sčofejās žela uš šenti ardohti. Vee katra krohga ir peedaltias 24 wubrawetas lauku (tibrumi) un 24 wubrawetas labas škawas. Škafdralas širas dabujamas Dhlajā un šibgā uš 1mo Weidendambi Nr. 15, jeb ari Krobna Blohmas muščā, Šmittenes draudšē. 2

No tabm Kuldīgās avrikti būdamābū vāgasta waldišchanāb. tā: Saldus, Sabīnu, Keel-Bezeres, Kumbū, Saldus mēščunga, Saldus māžitaja, vīšlunga Mļu un Kaulīzes, toby wīš tee, abrus fawa peederīga vāgasta dšīwodamī lohželī ušāizīnātī, febakāis līdš 22. Jūlī fē. g. ar līdšnemščanu fēwī un fawas fāmīlijas krusāmāb fīhmes, deht ušnemščanu fāmīlijas rulkōs Saldus teefas namā ušdō- tees, ar to peedraudeščanu, ka tee, kas nebūš līdš augščam mīnetal doenai fawu fāmīlijū ar tabm wājādšīgāb krusāmāb fīhmem ušdewuščī, vebz līkuma līš štrāpētī. 2

Saldus teefas namā, 20. Jūnī 1874.
(Nr. 251.) Saldus pag. wēz.: K. Zanfobn.
(S. W.) Teef. štrīb.: Kūlve.

Prawīau un Stampes vāgasta waldišchanas ušā- zīna wīfus fawus abrus vāgasta dšīwodamī lohze- kūs, fēwī un fawas fāmīlijas peederīgus, dšīwus, tā ari mīruščus, wehlakāis līdš 10. Augūst 1874. g. šcheit ušdōht, deht eerakšīščanas eefšč fāmīlijas līstēs, un par teem peederīgeem, kas abrus vāgasta nomīru- šchī, ščādras peerābīščanas par to šchē ušrābībī. Kuršč wīfūščo neseewebrohs, tays līkumīgī štrāpēbīs. Wīfās pīlfehts, mīšču- un vāgasta veltīzejas teef lāpīnīgī lūhgtās, teem tur dšīwodameem, šchā vāgasta lohželīeem, to fīnamū darīht un ve weenu beš peerāb- dīščanas, ka fāmīlijas līstē tīzīs ušnemīs, nepeetureht.

Stampes pag. namā, 26. Jūnī 1874.
(Nr. 159.) Pag. wēz.: K. Blumberg.
Štrīb.: J. Guttmann.

Uš pāweleščanu
Wīnu Keiserīfšas Majestetes,
Pārwaldīneeka wīfus Kreewu wālīs
2c., 2c., 2c.,

Krohna Wīrzawās vāgasta teefa ušāizīna nēšīnadamā wētā dšīwodamū, vee Krohna Wīrzawās vāgasta pee- derīgu Anšī Wīlāu, lai uš no Želkaba Kūnkera wret wīnu želtās fūddības, deht wāšīščanas no 13 rubl. fūd., tā ka pīrnātī termīnā wīnam, Wīlāu, līkū- mīgā lāikā bīja fīnamš darīhts, 6. Septembar f. g. šchēpat aībīldu dohd, ar peedraudeščanu, ja šchīnī termīnā ne-ābīldehs, ka tad lā wānīgš tays no- teefāhts. 3

Krohna Wīrzawās teef. namā, 1. Jūlī 1874.
(Nr. 307.) Pag. teef. pēfēhd.: J. Platenberg.
Rakstū wēdējē: Friedr. Waldowšky.

Dohles draudšē, 17 wērtēs no Rīh- gas vee Daugawās, 2 vāgasta fkohl- meīsterī vee jaunūsbūhwetahm fkohl- lahū wētās war dabūht. Vāgastī ir pāhrakī par 200 dwehš. leelī. Fkohl- meīsterī, kam labās atštāhtēs un kas mahš Kreewu walōdu mahzīht, lai ihšā lāikā peeteizahš vee Dohles fkohlas waldīščanas. 2

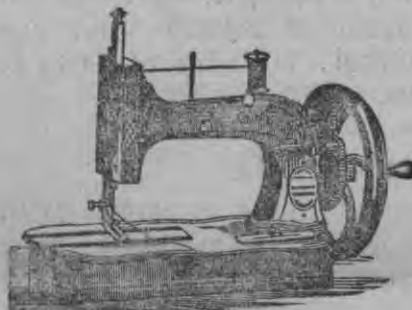
No Rundables vāgasta teefas teef zaur šchē wīš wārhūdu wāšīstajī un wēhwejtī tā vee Rundables vāgasta veeđerīga nomīruščā Kriščjābū Waima māzīnātī, fēšču nedēta lāikā, t. i. līdš 9. Augūst 1874. g. vee šchībs vāgasta teefas peedohtēs, jo wehlafū wē- nētās wārhūdu wāšīščanas nēkūbš lāuštās, beš wā- rābū fēhwejtī vebz līkuma līš štrāpētī.

Rundables teef. namā, 28. Jūnī 1874.
(Nr. 155.) Pēefēščēhd.: J. Schmittberg.
(S. W.) Teef. štrīb.: J. Strauting.

Šchālu aprīktī, 14 wērtēs no jauncetāstīta Lau- roges dšēļzeka, teef

mīščā ar 600 puhraweetahm
semes, lohī labābū wlawābū un aramū semī, wōhs dohra. Peeteīščanāhs vee Wornes itāzīones wāhš turetāja, Želšču aprīktī. Turpat ari war wēhtūht pēefūbtīht uš teem wāhrdeem E. B. (Poste restante — sub litterae E. B.)

20 rublū pateizības naudas.
Rīhges Štamītu mēščā fargam Wēhter Brīšge tē- naktī uš 18. Jūnī ir nosagtī 2 fīrgt un rāhdōhs, ka tee uš Želgawās wūst nēdšībtī. Wēns fīrgš bīj rānda fēhwe, pāleela, beš īpāščābū fīhmem. Dōtro fīrgš behrs, laba wāktābājā bāfā, krusā labājā wūst mē- lumš, kā labā dedfīnātā fīhme, veeēr un deģuna gald nežel lāufuma. Kas fēhōhs fīrgus ušrāhdā, dabūht mīneto pateizības māfšu.

Leelakāis krahjums fchūbjamū māščīnu
preešč fkohdereem u. t. pr., no 47—100 rubl. f., un māfakās ar roblū greeščamās par 35 rubl., tā ari preešč fāmīneezehm 15 rbl. f. fāhkoht. Par wīšābū māščīnābū mehš wairaf gadus pīlnīgī galwojam un pēefūhtam beš māfšas uš pāgebreščanu zēnā-rāhditajus ar bīldehm un dohdam līdš katram wīrzejām pāmāžīščanu wīna walōdā drufatu.

Grower & Baker, Imperial, Singer,
ir lohī ščāīstās fkohdere-māščīnās. Mehš nemam tāhdās jau tāhdus 7 gadus tīkai īf tabm labāfābū fabrikābū un tadēht ari dabūjābū Wīhnes īstāhdē pīrmo medālī. **Lūhr un Jīmmertāh, Rīhgā, leelā Smīlšču-eelā Nr. 7.**

Langdale's
superfossatu
pārdōhd no leģera eefšč jauncem māfkeem 5
Piccop & Co. Želgawā,
leelajā eelā, pretīm Latwēščū bānīzaj, Wīntera f. namā.

Superfossatu
kuršč šcheit uš jemeem jau pāhri par dehmīt gadēm wāšī- fīams un par labu atrāstē, īf tā īšflaweta Englantēs fabrikā pōhdōhd 3-3
S. Heyster,
Želgawā, Pāul-eelā Nr. 13, vee māfājeem wāhrteem.

14. Jūlī f. g. īfēes Nr. Wēhrsmīščās dšēdatāju beedriba šatūmōs. Wātār ugnūščānā. **Beedri.**
Škohlāsbehrnī teef kōstē un rubmē nemī, tā ari uš fawū wāščū kōstī mīlīgī aplohbūtī Želgawā, fkrībwer-eelā Reinberga namā Nr. 31, zaur wāhrteem eefščā, weenu tēpī uš augščū vee mādamās Wīllīnēb.
Škohlāsbehrnī
teef ar un beš kōstī rubmē nemī vee kūrpnēka Žīštā, fkrībwer eelā Nr. 10.

Superfossatu
kuršč par wīslābakeem fūhdōščanas mehšleem atrāstē, īf tā īšflaweta Englantēs fabrikā, pārdōhd 2
S. Weidemann,
Želgawā, vee māfājeem wāhrteem.

Sehni un meitenes,
no 12 gadu wēzuma fāhkoht, war darbu dabūht Hīrščmānā adatu fabrikī Kuldīgā. 5
Wīščū kūrījūs war dabūht Želgawā, Kā- trīšnēs eelā, Sālzmana namā Nr. 5, vee adatu tāfī- tājū meīstera J. Rozenberg. 2

J. Kleinberg
privat-fkohlā Želgawā,
šakājā eelā (Grūnhōfšche Strāje) wāščā namā Nr. 24 A. tāhs fkohlas māžībās fāhkees 5. Augūst f. g. Pēeteītees war turpat līdš 4. Augūst.

Wislabako
superfossatu
pārdōhd vebz mehru zēnem 4
C. Söpker.

Wīšadu māščīnu
fataīfīščanu,
kā ari dšēļ- un mīšīnā-leeščānū apnemāhs īdarīht 5
Hīrščmānā adatu fabrikīs Kuldīgā.
Kam 200 rublī eemāfāht,
tas war dabūht Želgawā vee māfājeem wāhrteem, wālēs eelā Nr. 32, namā ar ehređī wīrt, jo aīštreīfōščanās deht tas toby par lehtu māfšu wāhrdōhts. Klāhtakās fīnās turpat vee māžjās fāmīneezēs. 2

Jaunās jōhku lūgās no Adolfa Alūnānā:
Wagata bruhē. Māfšā 20 kap.
Žzīgs Wōfēs. Māfšā 25 kap.
Wājābū lūgābū īrr dšēfmas ar nohtēbū wēlīstās.
Šchībs lūgās īrr dabūnamās **Želgawā** vee grab- matū eefšējeja Hōltzel f., leelajā eelā eepretīm Šakājā Stōlzerīm, **Rīhgā** vee Hādera f. Dobnās gāhļ, vee Wīllīfā Štabru eelā un vee Brūzera, **Kuldīgā** fenātā Jīmermānā, tagad Wīšbōrnā f. hōhdē. Tur- klāht šchībs grabmatas teef zaur wāstī wēfūbtītās, jo fawū tuwāko wāstēs fānžjū ušdōhdamī uš to adre- jū: An den Herrn Buchbinder Hōlzel, in der Großen Strāje in Wīlāu, weenu rublī wēfūbtā. Tā grab- matū zēnā zaur wāstī wēfūbtōht nepābrwēfšchāb. Eščetī eķēmplārī no Žzīgs Wōfēs māfšā rublī un wēzī eķēmplārī no bagata bruhē ari māfšā rublī. Wīstēlejumī zaur wāstī apāfščā rublā uš weenu nō tabm abābū grabmatābū nēteef īspīldītī.

Langdahles superfossatu
pēedabwā par wīslābakeem, nēfāfšchōteem mehšleem, weenwēnīgī ar to štēmpelī: Goldschmidt & Comss.
J. J. Haase, 5
Želgawā, wāstēs eelā Nr. 1.

Wēens jauncēllīs no 14 gadēm war wētū dabūht. Klāhtakās fīnās vee Lh. Wēfsmān, fkrībwer-eelā Nr. 8.

Drufāhts vee J. W. Steffenbagen un behlā.
(Tē klāht pēelīkumš: Wānīzās un fkohlas fīnās.)